

Nu is het moment om te zorgen dat kunstmatige intelligentie werkt voor Europeanen

Of het er nu om gaat om de verspreiding van COVID-19 te volgen of om te beslissen wie er een socialezekerheidsuitkering krijgt, kunstmatige intelligentie (artificiële intelligentie, AI) beïnvloedt het leven van miljoenen Europeanen. Automatisering kan voor betere besluitvorming zorgen, maar AI kan ook leiden tot fouten en discriminatie, waarbij het moeilijk is om bezwaar te maken. Uit een nieuw rapport van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) komt naar voren dat er veel onduidelijkheid is over de invloed van AI op de rechten van mensen, zelfs bij organisaties die er al gebruik van maken. Het FRA roept beleidsmakers op om beter uit te leggen hoe de bestaande regels van toepassing zijn op AI en erop toe te zien dat toekomstige AI-wetten de grondrechten beschermen.

"AI is niet onfeilbaar. Het is mensenwerk en mensen kunnen fouten maken. Daarom moet iedereen weten wanneer er AI wordt gebruikt, hoe AI werkt en hoe bezwaar kan worden gemaakt tegen geautomatiseerde beslissingen. De EU moet duidelijk maken hoe de bestaande regels van toepassing zijn op AI. En organisaties moeten zowel bij de ontwikkeling als bij het gebruik van AI nagaan hoe hun technologieën kunnen botsen met de rechten van mensen," aldus [Michael O'Flaherty](#), directeur van het FRA. "We hebben de mogelijkheid om AI te ontwikkelen die niet alleen in overeenstemming is met onze mensenrechten en grondrechten, maar die deze ook beschermt en bevordert."

In het FRA-rapport "[Getting the future right – Artificial intelligence and fundamental rights](#)" (Toekomstbestendige rechten – Kunstmatige intelligentie en grondrechten) worden valkuilen bij het gebruik van AI uitgelicht, bijvoorbeeld bij voorspellend politiewerk ("predictive policing"), medische diagnoses, sociale diensten en gerichte reclame. Het FRA roept de EU en de EU-lidstaten op om de volgende punten in aanmerking te nemen:

- **Zorgen dat AI strookt met ALLE grondrechten** – AI kan van invloed zijn op veel rechten, niet alleen op privacy- of gegevensbescherming. AI kan ook discrimineren of het recht belemmeren. In alle AI-wetgeving moet daar rekening mee worden gehouden en moeten er doeltreffende waarborgen worden aangebracht.
- **Garanderen dat mensen bezwaar kunnen maken tegen beslissingen die genomen zijn door AI** – Mensen moeten weten wanneer en hoe er gebruik is gemaakt van AI en hoe en waar ze een klacht kunnen indienen. Organisaties die AI gebruiken, moeten kunnen uitleggen hoe hun systemen beslissingen nemen.
- **AI vooraf en tijdens het gebruik doorlichten om negatieve effecten te beperken** – Particuliere en overheidsorganisaties moeten nagaan hoe AI de grondrechten zou kunnen aantasten.
- **De gegevensbeschermingsregels beter uitleggen** – De EU moet nader toelichten hoe de regels op het gebied van gegevensbescherming van toepassing zijn op AI. Er is ook meer duidelijkheid nodig over de gevolgen van geautomatiseerde besluitvorming en het recht op een menselijke herbeoordeling, wanneer er gebruik is gemaakt van AI.
- **Nagaan wanneer AI discrimineert** – De potentieel discriminerende effecten van AI zijn niet algemeen bekend. Er zijn dan ook meer middelen nodig om hiernaar onderzoek te doen, zodat Europa zich ertegen kan weren.

- **Een doeltreffend toezichtssysteem opzetten** – De EU moet investeren in een meer verbonden systeem om bedrijven en overheden aan te spreken op hun verantwoordelijkheid als zij AI gebruiken. De autoriteiten moeten ervoor zorgen dat toezichtsorganen voldoende middelen en vaardigheden in huis hebben om hun taak aan te kunnen.

Het rapport is onderdeel van het [FRA-project over kunstmatige intelligentie en big data](#). Het put uit meer dan honderd vraaggesprekken met particuliere en overheidsorganisaties die al AI gebruiken. Het betreft onder meer de inbreng van deskundigen die betrokken zijn bij het toezicht op potentiële schendingen van de grondrechten. De analyse is gebaseerd op in de praktijk gebruikte vormen van AI in Nederland, Estland, Finland, Frankrijk en Spanje.

Op 14 december organiseren het FRA en het Duitse voorzitterschap van de Raad van de EU de conferentie [Doing AI the European way: Protecting fundamental rights in an era of artificial intelligence](#).

Neem voor meer informatie contact op met: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 653